

БУЛІНГ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ — МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ ЧИ ЗАМИСЛЮВАЛИСЯ ВИ, ДЕ БЕРУТЬ ВИТОКИ КОМПЛЕКС ЖЕРТВИ АБО ПОТРЕБА АГРЕСІЇ СТОСОВНО ІНШИХ. МАЛО ХТО З БАТЬКІВ ЗНАЄ ПРО БУЛІНГ ЧИ СТИКАЄТЬСЯ З ЦИМ ЯВИЩЕМ В ДИТЯЧОМУ САДКУ. ЧОМУ І ЯК ДИТИНА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ СТАЄ ЖЕРТВОЮ БУЛІНГУ? ДІЗНАЙТЕСЯ З ПАМ'ЯТКИ, ЩО ОЗНАЧАЄ ЦЕЙ ТЕРМІН, ХТО МОЖЕ СПРОВОКУВАТИ БУЛІНГ ТА ЯК ЗМІНЮЄТЬСЯ ПОВЕДІНКА ДИТИНИ

ЯКІ ВИДИ

БУЛІНГ (ВІД АНГЛ. TO BULL — ПЕРЕСЛІДУВАТИ) — СВІДОМА АГРЕСИВНА ПОВЕДІНКА ОДНІЄЇ ДИТИНИ АБО ГРУПИ ДІТЕЙ СТОСОВНО ІНШОЇ.

БУЛІНГ МОЖЕ ПРОЯВЛЯТИСЯ ЯК ТИСК:

- ПСИХОЛОГІЧНИЙ;
- фізичний.

ЧАСТО ДІТИ ЗАСТОСОВУЮТЬ І ФІЗИЧНИЙ, І ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТИСК НА ЖЕРТВУ. НАПРИКЛАД, ОБРАЗИ, ПРИНИЖЕННЯ, ІГНОРУВАННЯ, НЕПОСТУПЛИВІСТЬ, ПОГРОЗИ, ПОБИТТЯ ПІД ЧАС ІГОР.

ХТО ПРОВОКУЄ:

БУЛІНГ СЕРЕД ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ МОЖУТЬ СПРОВОКУВАТИ ДОРΟΣЛІ. ДІТИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ОДРАЗУ СПРИЙМАЮТЬ СТАВЛЕННЯ АВТОРИТЕТНИХ ДОРΟΣЛИХ ДО ІНШИХ І БЕРУТЬ ЦЕ СТАВЛЕННЯ ЗА ЗРАЗОК. ВОНИ ПОЧИНАЮТЬ ЦЬКУВАТИ ДИТИНУ ЧИ ДІТЕЙ, ЯКЩО:

ПЕДАГОГ АБО ПОМІЧНИК ВИХОВАТЕЛЯ:

- зневажливо ставиться до дитини, яка часто плаче або невпевнена в собі;
- ігнорує скаргу дитини на те, що її образили однолітки;
- глузує із зовнішнього вигляду дитини;
- образливо висловлюється про дитину чи її батьків;
- проявляє огиду щодо фізичної або фізіологічної особливостей дитини;

БАТЬКИ АБО ЧЛЕНИ СІМ'Ї:

- б'ють та ображають дитину вдома;
  - принижують дитину у присутності інших дітей;
  - проявляють сліпу любов та виконують усі забаганки дитини;
  - ставляться до своєї дитини як до неповноцінної особистості, жаліють (неповна родина, дитина хвора або має відхилення в розвитку).
- Усі діти потребують підтримки дорослих— батьків, вихователів, практичного психолога та соціального педагога. Саме вони мають допомогти дітям налагодити партнерські взаємини з однолітками у групі

ЯК МІНЯЄТЬСЯ ПОВЕДІНКА ДИТИНИ

Дитина-жертва булінгу поводиться незвично. Якщо раніше вона охоче відвідувала дитячий садок, то тепер така дитина:

ВДОМА:

- не хоче одягатися вранці;
- шукає собі будь-яку справу вдома, аби не йти до дитячого садка;
- просить батьків забрати її із дитячого садка раніше;

- плаче, вигадує хворобу або в неї дійсно підвищується температура тіла, починають боліти голова, живіт;
- не контактує з однолітками у дворі;
- грає наодинці в парку;

В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ :

- не бере участь у сюжетно-рольових та рухливих іграх, спільній самостійній художній діяльності тощо;
- усамітнюється при будь-якій нагоді;
- часто губить свої іграшки або речі;
- бруднить чи псує одяг;
- грає поламаними іграшками;
- відмовляється на користь іншої дитини від головної ролі в театралізації чигрі;
- не має друзів у групі.

20 українських мультфільмів, які навчать дітей доброти та щирості

Ці мультфільми добрі та веселі, вони навчають малюків допомагати один одному, бути справедливими та чесними, мріяти та не боятися діяти, дружити та любити. Пропонуємо вам добірку мультфільмів українською мовою, які точно сподобаються малюкам будь-якого віку.

Петрик П'яточкін

Один з культових українських мультфільмів. Веселий та енергійний, але дуже неслухняний хлопчик потрапляє уві сні до Африки, де йому доводиться бути вихователем слоників.

КАПІТОШКА

Зворушлива історія дружби маленької дощової краплі та Вовченяти, який своєю добротою засмучував батьків.

ЯК ЇЖАЧОК ШУБКУ МІНЯВ

Історія про їжачка, незадоволеного своєю зовнішністю, вчить малюків тому, що кожен має свої особливості — і це прекрасно.

ЧЕРВОНА ЖАБА

Ще один мультфільм про те, що треба цінувати та розвивати свою індивідуальність.

ПРО ВСІХ НА СВІТІ

Цей мультфільм навчить дружити, бути терплячими, поважати оточуючих та їх особливості.

МОТУЗОЧКА

Цікава та повчальна історія про дружбу та безкорисливість, добро та щирість.

ДВОЄ СПРАВЕДЛИВИХ КУРЧАТ

Розповідь про двох добрих курчат, які допомогли зачарованому лелеці стати вільним.

ЩО НА ЩО СХОЖЕ

Цей мультфільм навчить малюка розвивати фантазію та шукати у всьому цікаві образи.

КОЗЛИК ТА ЙОГО ГОРЕ

Зворушлива історія про козлика, який засмутився через кульку, що луснула.

ПРО ЖАДІБНІСТЬ

Повчальна історія про злу чаклунку, яка готова була подарувати хлопчикові все, аби тільки він відмовився від своїх друзів.

ЛИСИЧКА З КАЧАЛКОЮ

Мультфільм про те, як можна самому постраждати від своєї ж хитрості.

СВАРА

Мультфільм про те, що справжні друзі не можуть довго сваритися, і завжди потрібно шукати компроміс з тими, кого любиш.

ДЕНЬ, КОЛИ ЩАСТИТЬ

Зворушливий мультик про бегемотика, який жив на краю Землі і дуже мріяв, щоб до нього прийшли гості.

Жив-був пес

Це класика української мультиплікації, яку можна передивлятися безкінечно навіть дорослим.

КОЛОСОК

Мультфільм про лінь та важку працю, яка завжди винагороджується.

КОТИК ТА ПІВНИК

Історія про дружбу котика та півника, та про хитру лисичку, яка хотіла всіх надурити.

НЕКМІТЛИВИЙ ГОРОБЕЦЬ

Повчальний мультфільм за мотивами казки Лесі Українки «Біда навчить».

ЖУРАВЛИК

Мультфільм за мотивами поеми Бориса Олійника «Крило». Історія про те, як благородні вчинки нас окриляють.

ВЕЛИКА ПОДОРОЖ

Розповідь про маленьке кошеня Тутті та бегемотика Топа, які вирішили відправитися у далеку подорож.

НАЙСПРАВЖНІСІНЬКА ПРИГОДА

Ще одна цікава історія про пригоди друзів: бегемота Топа і кошеняти Тутті.

Використані джерела:

<https://oplatforma.com.ua/article/2625-bulng-v-zdo-mf-chi-realnst>

Фрази дитині замість

**"ДАЙ ЗДАЧІ!" та
"РОЗБЕРИСЯ САМ(А)!"**

Захищай себе,
але не ображай у відповідь!

Застосуй правило «**Стоп!**»
(витагни руку уперед,
зупиняючи долонею).

Спершу захищай себе **словами**:
«Мені так неприємно! Не бери
мої речі! Мені так боляче!»

Озвуч **почуття**: «Я злюсь!
Мені не подобається така гра!
Так грати я не буду!»

Спробуй **домовитись**: «Давай по черзі!
Почекай трохи! Давай грати по-іншому!»

Якщо інша дитина не реагує на твої
слова та продовжує проявляти агресію,
звернись до **дорослих**.